

Abstract. Chumachenko D. Problems in preparation of academic trainees in the subject of "Information governance". The article analyzes the actual problems during the study of the discipline "E-document circulation". The analysis of the basic systems of electronic document circulation, which are used at the National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov, is carried out.

Key words: electronic document circulation, bachelor of documentation, professional education teacher.

Наталія Шам

ВКНЗ СОР «Лебединське педагогічне училище імені А.С. Макаренка», м. Лебедин, Україна

sham.nataliya@mail.ru

ВПЛИВ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ НА НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Найбільш вагомою і значущою у розвитку вищої школи є тенденція компетентнісної спрямованості професійної освіти. На актуальність впровадження компетентнісного підходу вказує стійкий попит на особистість з розвинутим інтелектом, здатну конструктивно спілкуватися у багатофакторному світі, ефективно обробляти інформацію, продукувати ідеї, успішно вирішувати конкретні життєві та професійні проблеми.

Проблему застосування компетентнісного підходу розглядають вчені-педагоги В. Аніщенко, В. Байденко, В. Болотов, В. Бондар, Є. Бондаревська, М. Волошина, Т. Добуцько, В. Краєвський, М. Попова, В. Серіков, І. Фрумін, А. Хуторський та інші.

Реалізація даного підходу в межах формування науково-дослідницької компетентності студентів-майбутніх педагогів, за свідченням Л.Бурчак, здійснюється тому, що: 1) студент виступає суб'єктом навчального процесу; 2) студент має змогу реалізувати себе відповідно до своїх інтересів, здібностей, досвіду; 3) він має можливість реалізувати себе у науково-дослідницькій діяльності як частині своєї професійної культури [1, 174].

Поділяючи думку багатьох вчених (В. Байденко, Н. Бібік, С. Бутко, Н. Борисова, В. Казанович, Н. Кузьміна, В. Сластьонін, Ю. Татур, В. Шаповалова та ін.), дослідник Ю. Пелех визначає, що компетентнісна модель професійної підготовки базується на системно-організованих компетентнісних складових [3]. Загалом виділяють два види компетенцій випускника ВНЗ – спеціальні та ключові. Ключові компетенції мають соціальну, професійну, комунікативну, інформаційну та освітню складові, які визначають ступінь та рівні його професійної сформованості і готовності до майбутньої діяльності.

В Україні серед ключових компетентностей, які сьогодні визначені як орієнтири для виявлення результативності освітнього процесу, крім вищезазначених, є: навчальна, компетентність з інформаційних та комунікаційних технологій, економічна (підприємницька), загальнокультурна, валеологічно-оздоровча та громадянська. Професійні компетенції (основою яких є «знанневий фактор») поділяють на *професійні*: фундаментальні знання професійно-орієнтованих дисциплін, саморефлексія, вміння здійснювати міжпредметні зв'язки, реалізація методико-технологічних принципів для підвищення якості освітнього процесу, принцип науково-дослідницької діяльності з експериментальною і емпіричною складовими та *академічні*, що включають об'єм знань та навичок, необхідних для оволодіння професією [3].

Однією з компетентнісних рис педагога є здатність до наукового пізнання. Для формування особистості студента як творчого, ініціативного фахівця, на думку Н.Уйсімбаєвої, необхідно залучити його до науково-дослідної діяльності, яка привчає студента до самостійності, виробляє у нього вміння застосовувати отримані знання при розв'язанні конкретних завдань, вільно орієнтуватися в літературі за обраним фахом, а також виховує вибагливість до себе, зібраність, цілеспрямованість [5, 244].

Основними формами науково-дослідної роботи майбутніх учителів у вищих педагогічних навчальних закладах України є: вивчення студентами молодших курсів методики і організації наукових досліджень, наукової організації самостійної роботи; набуття вмінь та навичок роботи з літературою та користування фондами бібліотек; залучення студентів до елементів науково-дослідницького пошуку на практичних, семінарських та лабораторних заняттях; виконання рефератів, з послідувачим їх обговоренням у студентських групах; включення елементів наукового пошуку в домашні та індивідуальні завдання; застосування студентами творчого підходу при виконанні курсових, дипломних та магістерських робіт; залучення майбутніх учителів до науково-дослідницької роботи, яка проводиться на кафедрах вищого педагогічного навчального закладу; включення елементів дослідження в педагогічну практику студентів; участь студентів у фахових та проблемних гуртках, студентських науково-практичних конференціях, олімпіадах та конкурсах [4].

Науково-дослідницька робота студентів в позааудиторний час є одним із найважливіших засобів формування висококваліфікованих фахівців. Нею передбачається: участь у роботі наукових гуртків, проблемних груп, творчих секцій тощо; участь у виконанні держбюджетних або госпрозрахункових наукових робіт, проведенні досліджень у межах творчої співпраці з установами та підприємствами міста; написання статей, доповідей, інших публікацій.

Найбільш ефективною ланкою у переході від навчальної діяльності до науково-дослідної, є науково-пошукова діяльність, яка що містить у собі майже всі компоненти наукового пошуку та створення нового продукту з ознаками дослідницької роботи, спираючись на здобуті раніше знання, та розвиває навички й уміння для подальшої наукової діяльності.

В педагогічному вузі засвоєння методики наукового пошуку має виняткове значення, оскільки воно дає можливість готувати вчителя, який би адекватно цікаво, творчо організував процес і пошукову роботу у школі. У зв'язку з цим виникає настійна необхідність залучати до наукової роботи не лише кращих студентів, але й намагатися охопити всіх без винятку, щоб зацікавити їх таким творчим видом індивідуальної роботи, як наукові дослідження [4].

Мотивами науково-пошукової діяльності є: самостійний пошук нового матеріалу; пошук альтернативних засобів і способів розв'язання проблеми; саморозвиток; інтерес до дослідження; співпраця з педагогом, іншими студентами в ході дослідження; підготовка до майбутньої професії; відповідальність за результати творчого процесу; практичні результати науково-пошукової діяльності.

Саме наукова діяльність, як один із чинників, сприяє розвитку творчого потенціалу особистості, яка характеризується високою мотивацією до активної пізнавальної діяльності, розвитку творчих здібностей, досвіду творчої діяльності, характерологічних особливостей особистості [2, 15].

Мета організації наукової діяльності студента передбачає: надання максимальної можливості для розвитку особистості і професійних якостей, творчої індивідуальності майбутнього фахівця; розвиток творчих здібностей та активізація розумової діяльності; формування потреби безперервного самостійного поповнення знань; здобуття глибокої системи знань як ознаки міцності [5, 244-245].

Науково-дослідницька діяльність вдосконалює не лише професійний рівень, а й формує специфічні навички та звички, відповідний склад мислення та спілкування. У зв'язку з новими вимогами до якості підготовки спеціалістів, відповідаючи потребам прискореного науково-технічного і соціально-економічного розвитку країни, науково-дослідницька діяльність студентів розглядається як важливий фактор удосконалення всієї системи підготовки спеціалістів для різних галузей народного господарства. Відповідно до вищевказаного варто зауважити, що наукова робота студентів-майбутніх вчителів під час навчання у ВНЗ є важливим напрямком їх професійної підготовки та кроком до підвищення показників компетентності у педагогічній діяльності. Крім того, ця робота повинна бути організована так, щоб студенти після закінчення навчального закладу прагнули до постійного підвищення свого професійного рівня.

Перспективу подальших пошуків у напрямку дослідження вбачаємо в методичному обґрунтуванні особливостей організації педагогічного процесу щодо формування наукової компетентності майбутніх вчителів у вищій школі.

Список використаних джерел

1. Бурчак Л. В. Фактори формування дослідницької компетентності майбутнього вчителя в умовах вищої освіти / Л. В. Бурчак // Педагогічні науки: Зб. наук. пр. Бердянського ДПУ. – № 1. – Бердянськ: БДПУ, 2010. – С. 174-180.
2. Карнаухова И.Б. Поисково-исследовательская деятельность как средство развития творческой самостоятельности студентов в процессе профессиональной подготовки: Автореф. дис. ...канд. пед. наук: 13.00.08 / И.Б. Карнаухова. – М., 2000. – 18 с.
3. Пелех Ю.В. Професійна підготовка майбутнього вчителя у компетентнісно-ціннісному вимірі: філософсько-культурологічний аспект [Електронний ресурс] / Ю. В. Пелех // Інформаційні технології і засоби навчання. 2009. – №5 (13). – Режим доступу: <http://www.ime.edu.ua.net/em13/content/09pyvapd.htm>
4. Стрижак С.В. Науково-дослідна робота в системі професійної підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін [Електронний ресурс] / С.В. Стрижак // Проблеми сучасної педагогічної освіти. – 2003. – Вип. №5. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pspo/2003_5_1/doc_pdf/strizhak.pdf
5. Уйсімбаєва Н. Науково-дослідна діяльність майбутнього фахівця / Н. Уйсімбаєва // Педагогічні науки: Збірник наукових праць Кіровоградського ДПУ. – Кіровоград, 2010. – Вип. 88. – С. 243-246.

Анотація. Шам Н.Г. Вплив компетентнісного підходу на науково-дослідницьку діяльність майбутніх педагогів. *Стаття присвячена впливу компетентнісного підходу на науково-дослідницьку діяльність майбутніх учителів. Також у статті розглядається сутність науково-дослідницької роботи та способи її реалізації в навчальному процесі.*

Ключові слова: науково-дослідницька діяльність, компетенції, компетентнісний підхід.

Аннотация. Шам Н.Г. Влияние компетентностного подхода на научно-исследовательскую деятельность будущих педагогов. *Статья посвящена влиянию компетентностного подхода на научно-исследовательскую деятельность будущих учителей. Также в статье рассматривается сущность научно-исследовательской работы и способы ее реализации в учебном процессе.*

Ключевые слова: научно-исследовательская деятельность, компетенции, компетентностный подход.

Abstract. Sham N.G. The Impact Of The Competence Approach Scientific Research Activity Of Future Teachers. *The article deals with the influence of the competence approach on the research activities of future teachers. The article also examines the nature of research work and the ways of its implementation in the educational process.*

Key words: *research activity, competences, competence approach.*

Наталія Шамшина

*Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, м. Суми, Україна
shamichek@ukr.net*

ВИВЧЕННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ МАЙБУТНІМИ МЕНЕДЖЕРАМИ З ТУРИЗМУ

Персональний комп'ютер і глобальна мережа Інтернет, їх доступність і надійність, сприяють проникненню в усі сфери суспільства нових інформаційних технологій (ІТ). Індустрія туризму ідеально пристосована для впровадження сучасних ІТ, тому за останні десятиліття зазнала значного впливу науково-технічного прогресу. Система ІТ у туризмі охоплює інформаційні системи менеджменту, глобальні системи бронювання, мультимедіа, інтегровані комунікаційні мережі.

Туризм сьогодні – це глобальний комп'ютеризований бізнес, в якому беруть участь найбільші авіакомпанії, готельні мережі та туристичні корпорації всього світу. Необхідність і актуальність введення інформаційно-технологічних знань у зміст навчання майбутніх менеджерів з туризму обґрунтовується високими вимогами сучасного суспільства до підвищення ефективності роботи з інформацією.

У роботах вітчизняних дослідників (І. Полковнікова, М. Умрик, Л. Чорна та ін. [1-3]) з методики вивчення ІТ майбутніми спеціалістами у галузі туризму надано загальні орієнтири для пошуку шляхів удосконалення їх фахової підготовки. Проте й досі недостатньо вивченою залишається проблема практичної підготовки спеціалістів туристської галузі щодо формування в них навичок використання ІТ у своїй професійній діяльності.

Мета дослідження – визначити роль і основні напрямки практичної підготовки менеджерів з туризму при вивченні дисципліни «Інформаційні системи та технології в індустрії туризмі».

Організація туристичної галузі дуже схожа на організацію будь-якої іншої економічної сфери діяльності. Однак виділяється одна особливість – зв'язуючим центром, який утримує різних виробників у рамках туристичної галузі, є інформація. Саме інформаційні потоки, а не товари забезпечують зв'язки між виробниками туристичних послуг. Передається і використовується інформація про наявність, вартості та якості цих послуг, передається інформація про платежі й надходження. Інформація є зв'язуючою ланкою туристичної галузі.

Інформаційно-технічна революція, яка відбулась в суспільстві, змінила характер та методи ведення бізнесу. Інформаційні системи розглядають як необхідний засіб забезпечення технологічного процесу, моделювання, моніторингу і прогнозування економічних та інноваційних процесів на підприємствах туристичної галузі. Забезпечення високого рівня обслуговування в готелі в сучасних умовах неможливо досягти без застосування нових технологій. Нова технологія передбачає автоматизацію багатьох готельних процесів, електронне резервування, введення технологій, що сприяють поліпшенню якості обслуговування одночасно при скороченні персоналу. Автоматизовані системи спрямовані на підвищення продуктивності праці, підняття рівня знань у працівників, що тягне за собою зростаючу потребу в більш фундаментальній підготовці персоналу.

Практика туристської освіти потребує науково обґрунтованих, експериментально перевірених методик викладання, спрямованих на формування у випускників досвіду роботи з універсальним набором ІТ. При створенні відповідної методичної бази підготовки спеціаліста туристської галузі особливу увагу, необхідно приділяти адаптації фахово-змістового компонента професійної підготовки до використання ІТ. При чому таке навчання повинне бути насичене практичними завданнями, які потребують використання ІТ. Звичайно, для майбутнього менеджера туризму найбільш значущими є навички роботи з текстовими, табличними процесорами, графічними редакторами й системами управління базами даних [1].

Згадані чинники зумовили включення до навчальних планів підготовки спеціальності «Туризм» напряму «Сфера обслуговування» дисципліну «Інформаційні системи та технології в індустрії туризмі», зокрема модуль, присвячений вивченню систем управління базами даних. Основною метою вивчення цього розділу є знайомство з типовим набором функцій та можливостями системи управління базами даних щодо використання в майбутній професійній діяльності.

На підтримку вивчення цього модулю було видано навчальний посібник-практикум «Інформаційні системи та технології в індустрії туризмі. Створення інформаційних систем в Microsoft Access» [4]. Практикум містить стислий теоретичний матеріал з теорії реляційних баз даних та правил використання програми Access, який супроводжується практичними завданнями та вправами, що сприяють засвоєнню набутих знань, умінь і навичок. Основна увага у підручнику приділяється практичним завданням з фахово-змістовим компонентом. Розділ «Виконання практичних завдань за комп'ютером» містить